

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét örlökli minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben örv. Kirchnerné felvétel és rendezés iradjában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatali illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

VIII. évfolyam.

Vasárnap 1899. évi április 9-án.

15. szám.

Tavaszi.

Versecz, 1899. április 8.

Megmozdul az őstermészetnek milliárdnyi atomja, új hatalmas életerő kél a heverő rögökben. A mint a szűz verőfény letűz a hómezőkre, a fehér páncél enged keménységéből s életadó, termékenyítő nedűvé változva tűnik el a fekete humus szomjas mélyében, mely magába szívja a nedvet, a megifjodást, az életet.

És a barázdák alatt, ahol az őszi mag pihen, megpattan az élet. A kenyéradó magból kicsirázik a növény, áttöri a földet és zsenge fejével pedig lefelé kapaszkodik a fekete földbe. A sugár végigcsokolja a kibukkant magnövényt, s rövid időn halovány zöld színe lesz a föld felületnek.

Ez a zöld szín a reménység, az ígélet. A gazdaember örvendező szívvel, elfogódott lélekkel tekint munkájának eredményére s megható fohászt küld a nagy mindenség urához, hogy óvja a vetést minden romlástól, fagytól, férétől, tüztől, vihartól, szárazságtól, jégveréstől, háborútól . . .

Ami keze munkájával, homloka, veritékével, odaadó szorgalom- és buzgósággal megmunkált, amit vetett áhitattal, az Istenben való bizodalommal, az emberek iránti jóindulattal, — vajjon lesz-e azon áldás?! Meghozza-e a nyár az aratást olyan örömmel, mint amilyen reménnyel kecsgett a munka ilyenkor, magpattanásakor, virágnevelő fúvalom lengése idején, ragyogó tavasszal . . .

Nemcsak a föld regéli, nemcsak az első

kitörő fűszál hirdeti, hanem erről beszél a sugárban fürdő természet, az ujjogó madársereg, új dalt énekelve új életről, virulásról . . .

De szép a poézis, az álmodozás!

Szeretnők folytatni ezt a hangot, hymnust zengeni a természet örök rendjéről, ha az örök küzdelem vissza nem vezetne bennünket újra meg újra a való életbe, a reális gondolkodás piaczára.

A tavasz valóban az a gondolatkör, mely leghamarabb elkalandoztat bennünket a virágos mezőkön, pedig a munka vár reánk, a munka, mely életet, mely nevel, mely képesít bennünket arra, hogy megálljunk az idők forgatagában, az emberiség örök küzdelmében.

S ha mégis a tavasz most szemlélődésünk tárgya, az nem az egyes ember tavaszára vonatkozik.

A nemzeteknek is van tavaszuk!

Van a magyar nemzetnek is tavasza, mely úgy érezzük most van rügyezésben. Hosszu ideig bennült, lenyűgözött erők támadnak föl újra, forr minden rétege a társadalomnak s utat keres a megnyilatkozásra, az alkotásokra, a fokozott erőteljes érvényesülésre.

A megmunkált területek, ahol a gondos kéz az ügyesen előkészített talajba friss magvat vetett, csodamódra termik a legszebb gyümölcsöket, mutatják a legszebb eredményeket. Van gaz és dudva is elég, nem tagadjuk. Van gondatlan gazda s van hanyag kertész, — sőt van még egészen

parlag terület is melyhez nem tudunk elég munkás kezet, elég vetőmagot találni.

Ez onnan van, mert a nemzeti erőnek egyszerre sokfelé kellett elforgácsolni munkáját s egyszerre nem volt képes valamennyi teret munka alá elkészíteni.

A magyar nemzet azonban a sok rázkodtatás után, történelmi hagyományaihoz hiven halad a kitűzött uton.

Emlékébe idézi a multak nagy eseményeit, tanulságait és okul azokon.

Nem régiben a magyar szabadság harc ragyogó napjának márczius 15-ének emlékeztet ünnepeltük, pár nap múlva április 11-én egy másik ünnepet ülünk, melyet a törvényhozás bölcsessége a negyvennyolcadiki dicső emlékü nagy napokból ünneppé avatott, melynek jelentőséget kölcsönzött, hogy a jóságos fejedelem V-ik Ferdinánd király ezen napon szentesítette a magyar nemzet kincsévé vált negyvennyolcadiki alkotásokat.

Ünnepeljük meg e napot is, mert minden nemzeti ünnepünk erősít bennünket a hazaszeretben.

NAPI HIREK.

Brankovics patriárcha és Zmejánovics püspök, valamint a gör. kel. zsinat ügye élénk megbeszélés tárgyat képezik lakosságunk körében. Gör. kel. szerbjeink folyton ezt a dolgot vitatják. A liberális »Budutnyosz« és a radikális »Srbstvo« helybeli lapok szenvedélyes harczokat vívnak egymással. Zmejánovics püspök a zsinatra nem ment el s jelenleg felváltva Verseczen és Meszitsen tartózkodik. Ma Vasárnap a zsinat szünetel Karlóczán. Holnapra ki-

Tárcza.

A női szépség

A »Fővárosi lapok«-ban a minap »Szikra« — ur — vagy urhölgy, szép hasonlattal, a mitológiából és historiából vett példával, kitűnő filozóphiával bizonyítgatta a szép fogak hatalmát a szép nemnél, megmondván azt is, hogy hiányának gyakran magunk vagyunk okai.

Mindnyájan ősi igazságnak tartjuk minden szavát, de kérjük, hogyan örizzük meg e természetadta hatalmunkat, vagy ha ezzel már elkészünk, hogyan hódítsuk azt vissza? Ez irányban akarok néhány jó tanácsot szolgáltatni, hogy a rajta levők megmaradhassanak, a vesztesek visszakerülhessenek a hatalom trónusára.

Ne méltóztassanak mosolyogni rajta, ha azt mondom, hogy mindnyájan, jó fogakkal jövünk a világra, mert ritkaság, hogy valaki látható fogakkal születés, de azt elhihetik mindnyájan, hogy legalább is jó fogak csiráival jövünk a világra s azok megromlása csak később, jóval fejlődésük után történik.

Ugy hiszem, hogy ha megismertetem Önöket, hölgyeim, a romlás körülményeivel, egyben a védelmi eszközöket is kezükbe adtam. Ime: minden fog koronája vékonyabb-vastagabb zománcréteggel van bevonva, mely a metszőfogakon teljesen sima, a hatrábblevő zápfogakon

többé-kevésbé ránczos, mélyedéssé, de azért teljesen ép, összefüggő burkolatot képez. Amely kitűnő szolgálatot tesz ezen hatalmas védőszerv keletkezésénél az anyatej, mert ebben találja meg a szervezet a felépítéséhez szükséges anyagokat, ép oly kérlelhetlen ellenségévé valik később — egyáltalán a tej.

Előre kell bocsátanom, hogy ezen védőburkolat mézsemü anyagból lévén, minden sav által szétrombolható.

A gyermeknek nagyon sokáig főtáplálékát a tej képezi igen helyesen, mert ebben egyesítve vannak mindazon tápanyagok, melyre a szervezetnek szüksége van és pedig a legkönyebben emészthető formában, és fajtában: van benne fehérnye (a sajt), van benne zsír (a vaj) és van cukor.

Evésközben a tejnek nem minden legkisebb része jut a gyomorba, hanem bar minimalis mennyiség, ott reked a fogak közt és a zománcrétegekben, hol erjedésnek indulva, a tej-cukorból tejsav lesz, mely keletkezése pillanatában azonnal kifejtheti romboló hatását a zománcra.

Ha a gyermeket tömörebb, rágható táplálékokra fogjuk, a rágás által ezen hatás némileg csökken, mert a megrágott tápanyagok mechanice ragadják magukkal az ott maradt tejrészecskéket, akarunkon kívül megtisztítva a fogakat, de ugyanakkor a zománc egy másik, nagyobb ellenségének nyitunk tág teret a működésre, — a kenyérnek. — A kenyér egyik

főtápanyaga a keményítő, melynek megemésztése már a szájbán megkezdődik, hol ugyanis nyállal keveredvén szőlőcukorrá, azaz az előbb vízben oldhatlan, vízben oldható anyaggá alakul át. Ezen tápanyag egy része apró morzsák alakjában marad vissza a szájbán, fogakon és fogak közt s míg a lenyeltnél csak a gyomorban történik meg a keményítőnek cukorrá változása, addig az ami ott maradt, ott helyben változik azzá s kezdődik újra az előbbi folyamat — erjedés — savképződés.

Feltűnt valakinek talán, hogy tulajdonképpen itt sem a tej, sem a kenyér, hanem mindkét esetben a cukor az igazi ellenség, miért nem említettem hat legelső sorban a közönséges cukrot? Nem említettem azért, mert a fehér cukor a maga eredetiségében a fogaknak legártatlanabb ellensége és pedig azért, mert nagyon könnyen oldható s nincs mellette semmi olyan anyag, mi a nyalat a hozzáférkezésben, így oldóképességében gátolná, mint a tej és kenyérnél a többi alkotórészek. A cukornak tehát csakhamar nyoma vész a szájbán. Van azonban a cukornak igen sok készítménye, mely határozottan ártalmas egyfelől azért, mert kökemény s a gyerekek, sőt még a nagyok is előszeretettel rágicskálják meg s így erőszakosan repesztetik meg az ép zománcot; másfelől, mert külföldi kellemes ízét gyümölcssavakkal adják meg, mely mint minden sav, megtámadja a fog-zománcot.

rándulásokat terveznek. A további fejlemények mindensetre attól függnek, hogyan alakul a dolog, s mennyiben fognak a püspökök a királyi biztos tanácsára hallgatni.

Aprilis 11-dikét mint az 1848-diki törvények szentesítésének évfordulóját az idén is meg fogja ünnepelni magy. kir. állami főreáliskolánk tanári testülete is ifjusága. Reggel 9 órakor ünnepélyes istentisztelet tartatik a rom. kath. templomban. Tíz órakor iskolai ünnepély a díszteremmel szolgáló tornacsarnokban. Az ezen alkalommal lefolyó ünnepélyen lesznek zene és énekelőadások, szavalatok stb. Az ünnepi beszédet **Buday József** főreál. isk. igazgató fogja tartani. Ezen iskolai ünnepélyre városunk közönségét tisztelettel meghívja a főreáliskola igazgatósága.

A verseczi városi polg. leányiskola f. évi április 11-én, a 48-as törvények szentesítésének emléknapján, iskolai ünnepélyt rendez. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a r. k. plébánia-templomban. A polg. leányiskola vizsgatermében tartandó ünnepélyre felvett műsor: 1. „Hymnus“ ének. 2. Ünnepi beszéd. 3. „A nemzeti szabadság nagy napján“ szavalja Weifert F. IV. p. o. t. 5. „Talpra magyar“ ének és szavalmány; utóbbit előadja Kleszky Emma II. p. o. t. 5. „Beszélgetés“ előadja Phillip Giza Vargha Margit, Albach Anna, és Standeiszky Irén I. p. o. t. 6. „Románcz“ Ilka cz. operából éneklő Krenn Málvin 7. „Petőfi napján“ előadja Hofmann Stefi II., Florian Etelka III. és Mayer Szerafin IV. p. o. t. 8. „Szózat“, ének.

A Gerő-féle elemi iskola f. évi április hó 11-én délelőtt 9 órakor a tanintézet helyiségéből az 1848. évi törvények szentesítésének évfordulója alkalmából hazafias ünnepélyt rendez. Műsor: 1. „Hymnus“ éneklő a tanuló ifjuság. 2. „Királydal“ szavalja Bihari Lajos. 3. „Mi a haza“ szavalja Menczer Jenő. 4. „Balaton“ szavalja Döhrmann Győző. 5. „Emlébeszéd“ tartja Gerő Vilmos isk. tulajdonos. 6. „Honfidal“ éneklő a tanuló ifjuság. 7. „Hunyadi“ szavalja Tokics Dusán. 8. „Magyar vagyok“ szavalja Hirn Lázár. 9. „Nemzeti zászló“ szavalja Duda Máriás. 10. „Talpra magyar“ éneklő a tanuló ifjuság. 11. „Ki volt nagyobb“ szavalja Rajzinger Tibor. 12. „Mohács“ szavalja König Béla. 13. „A haza“ szavalja Neustadt Dezső. 14. „Szózat“ éneklő a tanuló ifjuság. Ezen ünnepélyre a T. Cz. közönség tisztelettel meghívatik.

A húsvéti ünnepeket szokott kegyelettel és vallásossággal ünnepelte meg városunk közönsége. Az egyes templomok és imaházakban az ünnepnapokon nagyszámú ajtatos közönség jelent meg, különösen sokan voltak a nagyszombaton megtartott feltámadási ünnepélyen melynél a szertartást. **Lászlóffy László** apátplébános végezte fényes ségedlettel. A kivonult honvédség szép katonai magatartásában is gyönyörködött a közönség. Húsvét hetfőjén **Szabolcska Mihály**, a költő pap is tartott isteni tiszteletet, nagyszabású egyházi szónoklatát nemcsak reformátusok hanem más vallásúak is meghallgatták. Az evangélikus imaházban tar-

Most már, ha a zomanc bármily csekély helyen is hiányzik s az alatta levő sokkal puhább, csatornáktól átszött tulajdonképpeni fogállomány szabaddá van téve, tárt kapu nyílik baktériumok s más egyéb gyorsan romboló szervezeteknek a fogba való behatolásra, s annak tönkre tételére.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy nem az összes fogak romlanak meg egyszerre. A sima felületű mellső fogakról már a nyelv és ajkak letisztítják az ételmaradékokat mozgásuk által, minélfogva nagy ritkaság, hogy ezek meglegyenek romolva már a gyermek-fogsorban, de nem úgy a hátsó rancos, mélyedékes fogakról, miért is első sorban ezek a romlottak. Elképzelhető most már, hogy egy ily nagy üregű, imitt-amott kampószerű, épen maradt zomancrészekkel felfegyverzett fog mennyivel inkább s mennyivel több ártalmassa való ételmaradékot rejt el és tart fogva, eltekintve attól, hogy onmagában is viseli az ártalmas anyagok keletkezésének méhét. Egyetlen ilyen fog képes az egész fogsort tönkretenni lassanként, s bizony csakhamar elpusztítaná az alakjuk és helyzetük által védett mellső fogakat is, ha előbb be nem következnék a fogcsere s a tejfogakat állandó fogak nem váltanak fel. Annál ége több azonban a veszély ezekre nézve, mert legalább négy-öt éven át kell nekik küzdeni az ez idő alatt még mindig ben levő hátsó fogból kiinduló veszély ellen, mely küzdelemből épségüknek kisebb-nagyobb mértékben való elvesztése árán kerülnek csak ki. Sokkal gyakrabban

tott isteni tiszteletken is nagyszámú közönség vett részt.

Eljegyzés. Seemayer Hermin kisasszonyt Seemayer Alajos leányát eljegyezte **Rosmanitz János**, a **Zoffmann Sándor**-féle karolyfalvi fióküzlet üzletvezetője Gratulálunk.

Radits Emilián dr. nyilatkozata: „A szerb egyházban fölmerült s immár általánosan ismert sikkasztási ügy alkalmából a fővárosi sajtó egyes közlönyei ráfogásokkal és koholmányokkal telt közleményeknek nyitottak tért személyem ellen. Nevemnek, állásomnak és egyháznak tartozom, hogy kijelentsem: 1. Valótlan, hogy én Zmejjanovics Gábor ur ő méltóságával a jelenlegi patriárka ellen szövetkeztem volna, a mennyiben a mai napig nem is szerepelek panaszos vagy vádló gyanánt. 2. Ráfogás, hogy én budapesti éjjeli mulató helyeken ittás állapotban megfordultam. A ki ösmer engem, tudja, hogy soha életemben semmiféle szesz italal sem éltem és nem élek. 3. Valótlan, hogy én egyházi vagyont hűtlenül kezeltem. Ama hamis vádak ellen, melyeket az ismert oldalról emeltek ellenem, nemcsak fölmentettem de teljes elégtételben is részesültem. 4. Ráfogás, hogy az orosz szinodushoz állásért fordultam volna. Ellenben tény, hogy engem minősítésre és a szerb hazai egyház különös viszonyaira való tekintettel több oldalról fényes állásokkal megkínáltak, melyeket épen hazafias érzelmeimnél fogva nem fogadtam el. Ennélfogva ezen és egyéb más indokok alapján felháborodással utasítottam vissza a hazafiaság tekintetében reám vonatkozó gyanúsításokat. Hogy milyen ember lehet, ki a névtelenség leplebe burkolózva iparkodik másnak becsületében gázolni és hazafiaságát megrágalmazni, annak megítélését ezuttal a közönségre bízom. Budapest, ápril 6. Szokolováci Radich Emilián hit-, jog és bölcseztudor, görög-keleti praelatus.“ A fentebbiekre nézve az a megjegyzésünk, hogy éppen a radikális közlönyre a „Szrbstvó“ irta nem régiben, Radits drról — midőn lapunkat egy nyilatkozatának közlésére kérte — hogy a magyarok közt hazafi, de a szerbek között ruszophil. Veszekedjék érte a Szrbstvóval a főtisztelendő Ur (Szerk.).

A verseczi férfi dalegylet (Werschetzer Männergesangsverein) húsvét hetfőjén tartotta meg első kötelező dalestélyét, melynek lefolyásáról tudósítói tisztemhez híven következőleg számolok be. Az érdeklődés különösen azért volt általános ez estély iránt, mivel **Daum Ottó** új karmester. az elbocsátott **Weidtt** utóda, ez alkalommal dirigált ezen minőségében először, s a műsört változatossá és élvezetessé tette hogy műkedvelő zenészeink közül **Weifert O.** **Schifnovszka E.** és **Rittinger Ede** az új karmesterre kitünő vonósnegyest is produkáltak. Ez a változatosság a régi sablon szerűségek sora után bizonyos meglepetést szerzett a közönségnek. A műsört **Huber „Szabadságdal“**-ával nyitották meg. A magyar dal kitünően ment, mint máskor is, minden alkalommal. Az öreg **Weidtt „Heimweh“**-je után következett a vonós négyes, majd az egylet bájoló működő hölgy-

is latjuk, hogy a melső allandó fogak már nagyon fiatal korban meg vannak romolva. Ennek elejét csak úgy vehetjük, ha a tisztithatásnak segítségére jövünk azzal, hogy a hibás gyerekfogat igejekorán kitomjuk, felületét alkalmas anyaggal simavá tesszük, mit, megjegyzem, már három-négy éves jólnevelt gyermekeknél keresztülvihetünk minden nagyobb nehézség nélkül.

Elérünk ezáltal egy másik, eléggé meg nem becsülhető előnyt itt is. A már megromlott fogat — megakadályozva ugyanis a további romlást — megmentjük a fájdalomtól, ezáltal a fogból elhalásától, minék ellenkező esetben még az is következménye lenne, hogy később okvetlen ki kellene huzni, mert az ilyen fognak nem enyésznek el a gyökerei, mint az ép tejfogaknak s így nem hullanak ki maguktól, vagy nem huzhatók ki cénával, már pedig nem kell hosszasan magyarázgatni annak nagy horderejét a fogak jövődő ápolására és helyrehozására nézve, ha a kis gyerekeknek a fogorvossal való első találkozása alkalmával, mindjárt egy fájdalmas operáción kell átésnie.

Ha most már valaki ezen a stádiumon is túl van, s egész életére szóló fogai meg vannak egy- vagy nagyrészt romolva; azokat sem a fájdalomtól, sem a továbbromlástól semmiféle, még oly magasztalt szer sem óvja meg, egyedül — a plomb.

A különböző plombok közül, legkivált azok közül, melyek mellsőfogakba alkalmasak és aesthetikai hiány pótlására is hivatottak,

tagjai (Damenchor) ragadták el a közönséget. A „Meine Muttersprache“ című műben különösen kitűnt **Gettmann R** baritonszólója, mely után a műkedvelők zenekara aratott jól megérdemelt frenetikus tapsokat. Összefoglalva mindent elmonthatjuk, hogy ez estély — a kedélyes táncmulatsággal együtt igen jól sikerült. A város intelligenciájából is többen jelentek meg mint más alkalmakkor. Az egyesület az utóbbi időkben sok új taggal szaporodott, kiknek kilenczven százaléka nem csak érti és beszéli a magyar nyelvet, hanem gondolkodásmódja is hazafias. A legnagyobb örömmel konstatalhatjuk, hogy társalgaik közepette hangsúlyozták, hogy a magyar dal és zenének a közel jövőben még nagyobb tért fognak nyújtani, hiszem a működő tagok közt alig van egy pár olyan, ki magyarul nem értene és beszélne, s ezek sem igen fognak a magyar dal és zene melegebb kultiválása ellen kerékkötőt alkalmazni. Az új aera kezdetén, az új elvek alkalmazásának hajnalán melegen üdvözljük a „Férfi dalárda“ tagjait. Purifikáló munkalkodásukkal, ha azt a szépen megkezdett uton folytatják, kivívják a város intelligens közönségének osztatlan elismerését. Sch.

A magyar szent korona országai „vörös kereszt“ egylete Versecz városi választmánya saját pénztára javára a **Glückman-féle** szálloda vigadó termében 1899 évi április hó 15-én zártközű Tánczestélyt rendez. A hölgyek kéretnek, hogy egyszerű öltözékben sziveskedjenek megjelenni. Kezdeté 8 órakor. Beléptijegyek személyenkint 1 frt. **Kirchner J. E.** özvegye felvételi irodájában, **Kehrer Lajos** úr kereskedésében és este a pénztárnál válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és nyilvánosan nyugtáztatnak.

Kalandos természetű kis diák. **Ruszt János** 14 éves fiú, a verseczi magy. kir. állami főreáliskola IV-ik osztályának növendéke, a húsvéti szünidőt Dettán szüleinél töltötte. F. hó 4-én több tanuló társával visszautazott Verseczre, a vasuti állomásnál még több tanuló társával beszélgetett, elbúcsúzott tőlük azzal, hogy ő olyan **Robinson-féle** életet szeretne élni, ő elmegy a tengerekre s beall hajósiasnak. A kis diáknak azóta nyoma veszett, atya a rendőrséghez fordult, mely köröztesét el fogja rendelni. A fiúnak Dettáról való eljövetelkor 37 frtot. adott az atya, hogy tandíjat s ellátást kifizesse, tehát a kalandos kis diáknak volt pénze az utazáshoz. Lehet hogy már azóta Fiumében van.

A „Gyógyászat“ című orvosi hetilapban a nagyközönséget is érdeklő közlemény jelent meg **Dr. Máthé Lajos*** fővárosi fogorvos tollából. A közlemény lényege az, hogy a gyermekek romlott tejfogai ép oly orvosi ápolásban részesítendők, mint a felnöttek allandó fogai. Sőt annyival gondosabban ápolandók, a mennyiben a gyermekeknek, a rossz fogakban tenyésző, betegséget okozó mikroorganizmusok behelélése és lenyelésével szemben kisebb az

*) **Dr. Máthé Lajos** lapunk munkatársa mai számunk tárczarovatában bővebben foglalkozik a fogak épségének megóvásával.

megemlítem az aranyat, melynek sok előnye mellett, a csillogás és feltűnőség a nagy hátránya; a cement-et vagy email-t, mely szép, de kevésbé tartós; végül a porcellánt, mely a családásig híven képes akár nagyobb hiányait is egyes fogaknak alig észrevehetővé tenni, de amey az az óriási fáradság miatt, melybe elő állítása kerül, drága s így csak sorskegyelteknek hozzáférhető.

Lehetnek, sőt tudom, hogy vannak is olyanok, kik ezt a stádiumot is már túlhaladták, kiknél a mosoly hatalmát visszahódítani már a plombalás sem képes, de kétségbeesni, tudvalövöleg, ezeknek sincs okuk — ott vannak számukra a műfogak, melyekkel mindenesetre kellemesebb benyomást tesznek a hódolóra, mint fogatlanul vagy egy-két ronccsal, még ha nem jól — hibásan — észrevehetőleg is vannak betéve, pedig lehetnének úgy is, hogy ember legyen a talpán, ki a természetesektől meg tudja különböztetni őket.

Ezek is különfélék az anyagot illetőleg, a melybe foglalva vannak. Lehetnek kautsukba, celluloidba és aranyba foglalva. A sorrend, melyben felsoroltam őket, képviseli a kellemeséget, a kényuséget, a megszokhatásra, de egyben a drágaságot is. Az arany jóval felülmúlja valamenyt minden képzelhető jó tulajdonságban, de árban is.

Ezekben akartam egy kis tájékoztatót a legközvetlenebb dolgokban adni. Más bajokról talán egy más alkalommal.

Dr. Máthé Lajos.

ellenállási képességük a felnőtteknél. Tudományos szempontból érdekes az a tapasztalata, hogy kizárólag a tej fog bél (az u. n. ideg) az, ami a tejfog gyökereinek elenyészését közvetíti s így önként való kihullását lehetővé teszi a hol ez (t. i. az ideg) tönkre megy, mint a rossz fogakban legtöbbször, azt a fogat ki kell huzni, daczára annak, hogy a kihuzás fájdalmas és ijesztő a gyermekre.

Az első fecskék az igazi tavasz e kedves hírnökei ez idén legelső ízben a Húsvét ünnepeken voltak láthatók Verseczen.

Tüzeset. Húsvét hetfőjén Petrovits Lázár pancsovai utcza háza leégett. Derék tűzoltóink elejét vették a nagyobb bajnak.

Rövid hírek. Ruttner Sándor dr., Pancsova volt főkapitánya, a ki néhány év előtt a fővárosi államrendőrséghez fogalmazóvá neveztetett ki, most kapitánynya lépett elő. — A honvédség köréből. A m. kir. honvédelmi miniszter Aktalóczy Nándor volt egyévi önkéntest a lugosi 8. honvédegyalozredhez tartalékos hadapród-tiszthelyettesé nevezte ki. — Művészestély Pancsován. A pancsovaiak megmutatták a nyáron, hogy miképp lehet olyan mulatságot rendezni, a melynek tiszta jövedelme 2000 forint körül jár. Nem egyébről van szó, minthogy Jászai Mari, Lánczy Ilka, Singoffer Vilma, Polónyi Elemér s még többen legelső művészeink közül június, vagy július elején szandékoznak lerandulni, hogy a Mária Valéria árvaház javára két estét at előadást rendezzenek. E tárgyban Mattanovich Adolf polgármester elnökle alatt legutóbb egy nagyobb bizottság tartott értekezletet, hogy a teendők fölött tanácskozzék. A nagy-szerű előadás egyik pontja lesz Elektra, mely az egész estét be fogja tölteni, míg a másik est a művészi koncert számára lesz fentartva.

Molnár főispán jubileuma. Országra szóló impozáns unneppé kívánja tenni Temesvár szab. kir. város és Temes vármegye törvény hatósági bizottsági tagjainak szeretete és lelkesedése dr. Molnár Viktor főispán beiktatásának tizedik évfordulóját. Dr. Gáll József főrendházi tag elnökle alatt ez ügyben tartott népes értekezleten dr. Vargies Imre országgyűlési képviselő indítványára egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy az emlékezetes évfordulót fényes ünnepekkel megülik Május 27-én faklyámenetet rendeznek a főispán tiszteletére; május 28-án (vasárnap) d. e. 9 órakor szentmise lesz a r. kath. székesegyházban, d. e. 10—12 óra közt ugy a vármegye, mint a város törvényhatósági bizottsága ünnepléses diszközgyűlést tart, d. u. 1 órakor pedig banket lesz a vigadóteremben. A vármegye közönsége emléktárgyat nyújt át a jubiláló főispánnak és az ennek költségeire befolyó összes feleslegéből Molnár-alapítványt létesít, melynek kamatait kulturális czélokra fordítják.

Magyarosodás a délvidéken. Lugosi levelezőnk írja: Hogy minő örvendetesen halad a magyarosodás ügye hazánk eme nemzetiséglakta vidékén, annak legjobb bizonyítéka Lugos város közönségének, mely tulnyomó részben románokból áll, ama aldozat-készsége, melylyel a délvidéki magyar szini-szövetkezethek allandó hajlékot teremt. Lugos város képviselőtestulete legujabban egy ujonan felépítendő színház javára 25,000 forintot adományozott, míg az építkezéshez még szükséges 10,000 forintnyi összegre a szingyámlítóegyesület a minap gyűlést indított meg. E célra alig három nap alatt 6000 forint gyűlt össze a vármegye közönsége részéről. A megindított mozgalom előreláthatólag már néhány nap alatt meghozza a kívánt eredményt és így egy allandó magyar színház felállítása immár befejezett ténynek tekinthető.

Herkulesfürdő statisztikai adatai, melyek az 1898 évbéli látogatottságáról szólnak, következőleg emlékezik meg a „Délmagy. Közlöny”: Sok mindent olvastunk erről a rubrikás, nagy-rét papirosról. Olyat is, a mi nem vonatkozik Herkulesfürdőre. Czafolat ez a kimutatás és tanúság tétel egyszersmind sok mindenre. Czafolata annak a vádnak, amit szemünkre hánynak nekünk, magyaroknak, hogy annak daczára, hogy minden előfeltétel szinte magától kínálkozik, éheltetlenségük nem tud egyetlen vállalatot sem felvirágoztatni. Czafolat erre a tizezernél több látogató, melynek nagyobb fele külföldi, czafolat Herkulesfürdő világfürdői jellege, herczegi komfortja, mesészp fürdői, czafolat az is, hogy egy magyar magántársulaté és hogy egy arva külföldi lángeza sem segített a „Temesvári agrár-takarékpénztár,-nak abban a czéltudatos ügyvitelében, a melylyel Herkulesfürdőt azzá tette, a mi. Igazán örömnökre szolgál mindez, épp oly igazán, mint a hogy nem tudunk valami, kéjel-

metlen keserűséges szomorúság nélkül arra gondolni, hogy ime ezt a paradicsomot en miniature — mindenki tudja, a ki Herkules fürdőt csak ismeri, hogy ez nem pusztá hiperbola — a magyar társadalom aránytalanul kis mértékben látogatja. Ha kezünkbe vesszük Ostende, Nizza, Monaco, Helgoland és bármely más elsőrangú világfürdő jelentését, azt fogjuk tapasztalni, hogy a saját országabeli látogatók száma mindenütt tul fogja haladni a külföldieket. És itt Magyarország déli határán, csupa apró, elszegényedett nemzetecske körülveve, a magyar elemet számszerint tulhaladja az idegen. Ennek a természetes következménye, hogy éppen ezek a legszebb helyei hazánknak időmultán idegenné válnak, nyelvben, szokásban és még megérjük, hogy tolmácsot kell fogadnunk tulajdon hazánkban. Magunkra vessük aztán a követ! 1898 ban összesen 5018 magyar látogatója volt Herkulesfürdőnek. Külföldi legtöbb Romaniából (1366), Németországból (724), Szerbiából (312), Ausztriából (280) jött. Úgynevezett „érdekes vendég” volt 3 amerikai, 4 orosz 12 török. Megjegyezzük még, hogy a jegyzéken az összes európai államok képviselve vannak. A legutóbbi 10 évben az 1896. (11.036), az 1895. (10.440) és az 1898. (10.275) volt a leglátogatottabb.

A temesvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya elhatározta hogy f. évi máj. 7. és máj. 20 közötti időben a tűzoltó-ügy fejlesztése czéljából Temesvárott szaktanfolyamot rendez, melyben a vármegye minden községének lakossága ingyenes szakszerű oktatásban részesül és előmenetelének eredményéhez képest megfelelő bizonyítványt nyer. Az oktatás Varga Lőrincz vmegeyi tuzfelügyelő és az országos tűzoltó szövetség bpesti kiküldötte fogja teljesíteni. Felkértenek a községi előjáróságok, hogy a hatóságuk területén odahatni sziveskedjenek, miképp a tanfolyamra mennél több községi lakos jelentkezék, közelebbi felvilágosítással a temesvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége készségesen szolgál. Temesvár, 1899. márcz. 26. Kovácsies Gyula, elnök.

Irodalom.

Uj idők Egyetlen irodalmi vállalat sem tudta oly bensőségesen összeforrasztani a magyar dondolatot és érzést a mai tökéletes művészi formával, mint Herczeg Ferencz lapja az Uj Idők, Ezt a kiváló eredményt azzal érte el, hogy a maga számára biztosította az összes jeles magyar írókat és művészeket, akik regényeik, elbeszéléseik, ismertetéscikkjeik és rajzaik s képek legjavával keresik fel az Uj Időket a melynek e revén maris vezető szerep jutott a magyar irodalomban, és művészetben. Allandóan két regény folytatását közli az Uj Idők, ezeket mindig legélvezetesebb penna írja, társadami cikkei kozui országos hírvé váltak már Horvayné ő nagysága szellemi szikrazó kaszinói tereférei. Erdekes és nagyjelentőségű újítás az, hogy az Uj Idők időnként szines mulapokat is ad, a melyek modern technika magaslattan allanak. Ilyen például az is, melyet a husvéti számhoz kaptunk. Ez a gyönyörű mulap, a mely nyolcz szinben van nyomva a romantika paradicsomát, Velenczét mutatja be, esodas kék egével lagunáival, mesés palotaival. Ez a mulap, amely az Uj Idők kettős nagyságában jelenik meg, bekeretelése is kiválóan alkalmas és minden szalonnak díszére válik. Az Uj Idők most új évnegyedbe lépett. Mint modern, előkelő minden ízben magyar család lap, számot tarthat arra, hogy ezentul is oly lelkesen sorakozzanak köréje az olvasók, mint eddig. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt, felévre 4 frt, kérésre mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.)

Nagy meglepetést szerzett s valóban méltó feltűnést keltett a magyar társadalom minden rétegében a „Rejtelmes Világ” husvéti száma. A magyar spiritualizmusnak emez egyetlen organuma 24 teljes oldalnyi dazdag, illusztris tartalommal jelent meg s pompásan sikerült reprodukciókban öt eredeti s csodálatos szellemrajzot mutat be, ezenkívül még külön önálló mellékletként csatolva van a laphoz Aksákov Sándor arczképe is pompás kivitelben. Az a kiváló gond, a mely a „Rejtelmes Világ” minden egyes számának szerkesztésében megnyilvánul, az a dús, változatos, eleven tollal írt magas színvonalon álló bel tartalom az az izléses fényes és pazar kiállítás, mely egész külsején előmlik, magyarázhatja meg egyedül azt a paratlan érdeklődést, mely a „Rejtelmes Világ” iránt lépten-nyomon megnyilvánul. A husvéti számban kezd meg a „Rejtelmes Világ” közölni dr. Aksákov Sándor, valóságos belső titkos czári államtanácsos tollá-

ból, kétkötetes korszakot alkotott munkáját a melynek czime: Perszonalizmus, Animizmus, és a gyakorlati Spiritualizmus. A lap nagy terjedelme s rendes heti megjelenése daczára az előfizetési árak maradtak a régiek: t. i. egész évre 6 frt. finom papirosra nyomva pedig: egész évre 10frt, mely összeget a lap kiadóhivatalához, Budapest, VIII., Üllői-út 12., kell küldeni. Kiváncra a kiadóhivatal bárkinek ingyen küld mutatványszámot, a ki eziránt egy levelezőlapon keresi meg. A rendkívül olcsó s a maga nemében páratlan hetilapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Szerkesztői levelezés.

A „Gebirgsbote” szegény szerkesztőjét ismét felültette valaki. Ő, az ártatlan, közel 30 esztendeje ugyan hogy e hazában él — de egy arva szót sem tanult meg magyarul. Tréfakedvelő barátai azután bele ugratják holmi baklövészekbe — s háta megett nagyokat kacagnak. Így ugrattak be a mult heten is, mikor megcseltek a „Wo bleibt der Délvidék” hirt. Mi örömmel üdvözöltük az új dalárdát több számban egymás után, a magyarul nem tudó Kollegát pedig úgy informálták, mintha mi a dalegyletek ellen irtunk volna. Mindenki kacagott az ujjab felsülésen — mi csak sajnáljuk a szegény kollegát.

Sz—y L—s Nápoly. A küldött tárczát a legjobb akarat mellett sem közölhettem, az általad is jól ismert nyomdai akadályok miatt. Jövőhéten azonban minden bizonynyal sorra kerül B—t. A—n kollega Romából nemzeti szineikkel díszített levelező lapokat küldött, — a melyek Italiában készültek. Kerits olyanokat, és küldj! Üdvözet. V. N. K. Cs.

Vasúti menetrend.

Fehértemplomból érkeznek:
4:49 reggel, 11:15 délben, 5:57 este.
Temesvár felé indul:
4:54 reggel, 11:20 délben, 6:26 este.
Temesvárról érkeznek:
8:27 reggel, 4:36 délután, 10:23 este.
Fehértemplom felé indul:
8:37 reggel, 4:44 délután, 10:33 este.
Becskerekéről érkeznek:
5:50 reggel, 9:04 este.
Becskerek felé indul:
5:— reggel, 6:45 este.
Pancsováról érkeznek:
7:37 reggel, 5:28 délután.

Nyíltér.

Nyersselyem-básztruha

8 frt. 65 krtól 42 frt. 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — **Tussors és Shantung-Pongees,** valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt. 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privátfogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek, **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

3547 sz. — 1899.

Hirdetmény.

A sorozó bizottság a Versecz város sorozó járásban Verseczen folyó évi április hó 22-én és 24-én fog működni. A folyó 1899. évi ujonczállításra az 1878-ik, 1877-ik és 1876-ik években született hadkötelesek vannak felhiva. E czélból a következő sorrend állapittatik meg. Április 22-én az 1878. évi születésűek, valamint az 1877. évbéli születésűek közül 100 sorszámgig. Április 24-én az 1877. évbéli születésű többi hadkötelesek, és az 1876. évi születésű összes hadkötelesek, végre azon idegenek, kik Verseczen leendő állittatásukra engedélyt nyertek, fognak megvizsgáltatni. Felhivatnak tehát a fent említett hadkötelesek és ezeknek a keresékeptelenség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonai, miszerint a városház nagyülés-terében működő sorozó bizottság előtt naponkint reggeli 8 órakor pontosan és tisztán jelenjenek meg. Verseczen, 1899. évi márczius hó 29-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

A MAGYAR KIRÁLYI
Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalo gépeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészeit, „Millenium“ kaszáló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselő: **Zikmund és Társa, Ujvidék.**

Mariazelli Gyomorcsseppek

nagyszerűen működik a Gyomor minden betegségénél

egy régi, kipróbált nélkülözhetetlen házi és népgyógyszer

az étvágytalanság, gyomorgyengeség, nehéz lélegzetvétellel, savanyu büfögés, kolika, gyomorégés, tulságos nyálkaelválasztás, sárgaság, undorhányás, görcsök és szomlás ellen.

Főfájásnál, a gyomor megterhelésénél (étellel, itallal) giliszta és májbetegségnél kipróbált gyógyszer. Ezen fenntebbi betegségeknek a Mariazelli csseppek évek óta sikerrel használják, melyről sok száz bizonyítvány kezeskedik. Egy üveg ára használati utasítással 40 kr. Duplaüveg, 70 kr. központi raktár

Brady Károly, gyógyszerész a Magyar Királyhoz Wien, I. Fleischmarkt 1 Kapható minden gyógyszerárban.

Fő **Török József**, gyógytárban Budapest, raktár: VI. Királyutca 12. sz.

Mindenütt dícsérik a híres **MACHLEID-féle kecskeméti arckenőcsöt,**

mely rövid használat után minden szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, pörsekenéseket és egyéb kellemetlen kiütéseket biztosan elmulaszt. Az arcszép, fiatal kellemes, de színt nyer tőle, a napáramlástól megóvja. Kétszólatos már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növényzappannal oly meglepő és elismert, milyet e téren szépitő-szer még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmas utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasítással 50 kr. — Egy darab kecskeméti növényzappann 32 kr.

Hajnal-szesz.
Biztosan megőrvít minden fájdalmat, így köszvény, reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen a legbiztosabb ható gyógyszer. Még alig volt eset, hogy számos, sikertelenül használt szer után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elnyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr. Kapható:

Farkas Ignác
„Mátyás király“ című gyógyszerárban Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszerárban.

Főraktár **Török József** gyógyszerész Budapest.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

3561. szám. — 1899.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 17. §-a valamint a nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumnak 1888. évi január hó 30.-án 7692. sz. a. kelt rendelete értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a vár. házi-, kórházi alap-, nyugdíjalap-, szegényalap-, árvaházalap-, tüzoltó segélyalap, iskolai földalap-pénztáraknak, valamint a városi központi villamos telep-üzennek 1888. évre vonatkozó zárszámadása a pénzügyi bizottság és a városi tanácsnak vonatkozó indítványával együtt f. é. április hó 11-től kezdve 15 nap alatt vagyis f. é. április hó 25-éig bezárólag a városi számvevősnél közzslemére kitétetik és hogy minden adózónak jogában, áll azokba a szokásos hivatalos órák alatt betekinteni és vonatkozó észrevételeit f. évi április hó 11.-étől kezdve 10 nap alatt vagyis f. évi április hó 20-aig bezárólag a városi tanácsnál írásban beadni.

Verseczen, 1899. évi április hó 6.-án.

Seemayer.
kir. tanácsos, polgármester.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz Urnak, gyógyszerész Neunkirchenben Alsó-Ausztria, feltalálója a **Rheumaellenes páratlan vértisztító theának.**

Vértisztítás köszvény és Rheuma ellen.

Ha én most a nyilvánosság terére lépek, teszem azt azon kötelesség érzetből kifolyólag, hogy legnagyobb köszönetemet fejezzem ki, Wilhelm Ferencz neunkircheneri gyógyszerész Urnak azon szolgálatait ért melyet iránta érzek s felhívjam a T. Cz. közönség becses figyelmét arra a kitűnő theára, mely rettenetes kínaimtól megszabadított. Nem vagyok képes leírni azokat a rettenetes fájdalmakat melyek 3 éven át minden időváltozás alkalmával kínoztak, mely ellen nem segítettek a Bécs melletti Bádeni kénés fürdők sem. Hosszú keserves éjszakákon álmatlanul forgolódtam ágyamba, nem volt semmi étvágyam, kinézésem nyomorúságos lett, kezeltem elveszteni élet örömet. Az ön páratlan theájának 4 heti használata után nemcsak fájdalmaim megszűntek, hanem meg jött régi jó étvágyam is, éreztem, hogy testileg is erősödöm. Teljesen megvagyok győződve arról, hogy hasonló bajban a ki a Wilhelm-féle theát használja meg fog gyógyulni és áldani fogja a feltalálót.

Kitűnő tisztelettel
Butchin-Streitfeld grófné,
alezredes neje.

Kapható minden gyógyszerárban.

A legújabb amerikai találmány

Nincs por többé. Szabadalmazva Európa összes államaiban.

„Dustless“

pormentessé teszi az üzlethelyiségeket irodákat stb. A levegő a **Dustlessel** impragnált helyiségekben mindig tiszta és kellemes, a **kellemetlen pornak a felszállása ki van zárva.** A „Dustless“-t mind puha, mind pedig kemény padozaton sőt Linoleumon is lehet használni. A padozatot azután egyszerű seprővel kell kisöpörni, **további felmosás, vixolás kefével teljesen felesleges.**

Egy kiló „Dustless“ ára 1 frt. 50 kr., 5 kiló elegendő 60–80 □-méter felület impragnálására.

Kapható 5, 10, 15 és 50 kilós dobozokban.

Orvosegészségügyi szempontból megbecsülhetetlen iskolákban, kórházakban gyárakban, valamint minden nyilvános intézetben, mivel meggátolja a Baktériumok terjedését. Azok közül a helyek közül, hol a „Dustless“ Budapestben alkalmazva van fel- említtük a következőket: Magy. kir. tudományos Akadémia, m. kir. főpostahivatal, magy. kir. állampénztár, a magy. kir. államvasutak gépgyára, Bulyovszky-utcai áll. főreáliskola, Nyár-utcai elemi iskola, Vadász-utcai elemi és polgári leányiskola, fővárosi szegény- gyermekkert-egyesület, Röser-féle kereskedelmi iskola, izraelita gyermek-árvaház, kerületi betegsegélyző-pénztár, „Phoenix“ biztosító-társaság, Mintapincze, Budapesti takarékpénztár és országos zálog-kölcsön-részvény-társaság, Goldberger F. Samu és fiai, Modern és Breitner. Fr. R. Rhombert, Nérey Cává, Angol királyné szálloda, Petanovits József, Viktoria-gőzmalom, Müintézet „Kosmos“, Wodianer F. és fiai, Katzer József, Rothberger Jakab, Kertész Tivadar, Ditmár R., Kollarits József és fia, Haas és Czizek, Geitner és Rauch, Pester Lloyd, Budapesti Hírlap, Magyar Hírlap, Pesti Hírlap, Rovald Péter és fia Kirehknopf és Adam é. m.

Egyedüli elárúsítás Versecz, Pancsova, Fehértemplom, Oravicza, Anina, Steyerdorf, Detta, N.-Bogsán részére

Gries J.
Versecz, Ferencz-József-tér.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.